

KONEČNÝ UŽÍVATEĽ VÝHOD

stanovisko z pohľadu ustanovení § 6a a § 10a zákona č. 297/2008 Z.z.

Povinnosť obligatórne zisťovať konečného užívateľa výhod pri vykonávaní základnej starostlivosti vo vzťahu ku klientovi podľa § 10 ods. 1 písm. b) zákona č. 297/2008 Z.z. o ochrane pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a o ochrane pred financovaním terorizmu a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 297/2008 Z.z.“) sa vzťahuje na povinné osoby od 15.03.2018, kedy nadobudla účinnosť novela zákona č. 297/2008 Z.z. Dovtedy platila pre povinné osoby povinnosť zisťovať konečného užívateľa výhod pri vykonávaní základnej starostlivosti vo vzťahu ku klientovi iba v závislosti od rizika legalizácie alebo financovania terorizmu.

Požiadavka identifikovať konečného užívateľa výhod vychádzala z čl. 30 IV. AML Smernice, ktorý vyžaduje, aby podnikateľské subjekty a iné právne subjekty mali povinnosť získať a mať primerané, presné a aktuálne informácie o konečnom užívateľovi výhod a členský štát má zabezpečiť uchovávanie týchto informácií v niektorom z centrálnych registrov členského štátu.

Za týmto účelom sa zaviedla povinnosť dotknutých právnických osôb identifikovať konečného užívateľa výhod a v listinnej podobe viesť priebežne jeho aktuálne identifikačné údaje, ktoré musí dotknutá právnická osoba uchovávať aj po dobu ďalších piatich rokov od zániku postavenia konečného užívateľa výhod. Podmienkou zápisu vybraných právnických osôb (napr. obchodných spoločností, neziskových organizácií alebo nadácií) do príslušného registra, je aj uvedenie informácie o konečnom užívateľovi výhod vrátane údaju, ktorý zakladá jeho postavenie. Registre, v ktorých sa tieto údaje zapisujú, slúžia ako zdrojové registre pre referenčný register vedený podľa zákona č. 272/2015 Z. z. o registri právnických osôb, podnikateľov a orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý sa v tejto súvislosti taktiež novelizoval. Taktiež zákon č. 315/2016 Z.z. o registri partnerov verejného sektora a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, sa vo vzťahu k definícii konečného užívateľa výhod priamo odkazuje na § 6a zákona č. 297/2008 Z.z.

Novelou zákona č. 297/2008 Z. z. sa zmenila aj definícia konečného užívateľa výhod, ktorú upravuje ustanovenie § 6a zákona č. 297/2008 Z. z., podľa ktorého konečným užívateľom výhod je každá fyzická osoba, ktorá skutočne ovláda alebo kontroluje právnickú osobu, fyzickú osobu – podnikateľa alebo združenie majetku, a každá fyzická osoba, v prospech ktorej tieto subjekty vykonávajú svoju činnosť alebo obchod.

Konečným užívateľom výhod je teda akákoľvek fyzická osoba, ktorá sa skutočne (reálne), t.j. fakticky (bez ohľadu na formálne – právny stav) podieľa na podnikaní, riadení alebo kontrole právnickej osoby, fyzickej osoby - podnikateľa, alebo združenia majetku a taktiež každá fyzická osoba, v prospech ktorej tieto subjekty vykonávajú svoju činnosť alebo obchod.

Definícia uvedená v § 6a zákona č. 297/2008 Z. z. ďalej demonštratívny spôsobom upravuje konečného užívateľa výhod a to samostatne v prípade, ak ide o právnickú osobu, fyzickú osobu- podnikateľa a združenie majetku.

Podľa § 6a ods. 1 písm. a) zákona č. 297/2008 Z. z. medzi konečných užívateľov výhod patrí najmä

a) ak ide o právnickú osobu, ktorá nie je združením majetku ani emitentom cenných papierov prijatých na obchodovanie na regulovanom trhu, ktorý podlieha požiadavkám na uverejňovanie informácií podľa osobitného predpisu, rovnocenného právneho predpisu členského štátu Európskej únie alebo iného štátu, ktorý je zmluvnou stranou Dohody o Európskom hospodárskom priestore (ďalej len „členský štát“) alebo rovnocenných medzinárodných noriem, fyzická osoba, fyzická osoba, ktorá

1. má priamy alebo nepriamy podiel alebo ich súčet najmenej 25 % na hlasovacích právach v právnickej osobe alebo na jej základnom imaní vrátane akcií na doručiteľa,
2. má právo vymenovať, inak ustanoviť alebo odvolať štatutárny orgán, riadiaci orgán, dozorný orgán alebo kontrolný orgán v právnickej osobe alebo akéhokoľvek ich člena,
3. ovláda právnickú osobu iným spôsobom, ako je uvedené v prvom a druhom bode,
4. má právo na hospodársky prospech najmenej 25 % z podnikania právnickej osoby alebo z inej jej činnosti.

K vysvetleniu jednotlivých bodov:

1.

„**Priamym podielom**“ podľa § 6a ods. 1 písm. a) bod 1 zákona č. 297/2008 Z. z. je podiel fyzickej osoby (konečného užívateľa výhod) najmenej 25 % na základnom imaní alebo na hlasovacích právach v právnickej osobe.

„**Nepriamym podielom**“ podľa § 6a ods. 1 písm. a) bod 1 zákona č. 297/2008 Z. z. je podiel fyzickej osoby (konečného užívateľa výhod) najmenej 25 % na základnom imaní alebo na hlasovacích právach v právnickej osobe, ktorý je v držbe inej právnickej osoby alebo v držbe viacerých právnických osôb. Nepriamy podiel sa podľa § 2 písm. o) zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov vypočíta súčinom percentuálnej výšky priamych podielov vydelených stomi a takto vypočítaný výsledok sa vynásobí stomi. **Celkový podiel fyzickej osoby** na základnom imaní alebo na hlasovacích právach v právnickej osobe, ktorý je rozhodujúci pre určenie konečného užívateľa výhod podľa § 6a ods. 1 písm. a) bod 1 zákona č. 297/2008 Z. z. **sa vypočíta súčtom priameho podielu a nepriamych podielov na základnom imaní alebo na hlasovacích právach tejto fyzickej osoby (konečného užívateľa výhod) v právnickej osobe.**

Príklad relevantného priameho podielu

Fyzická osoba X. Y. má 79 % podiel na hlasovacích právach v právnickej osobe „A“, a teda právnická osoba „A“ ako svojho konečného užívateľa výhod podľa § 6a ods. 1 písm. a) bod 1 zákona č. 297/2008 Z. z. uvedie fyzickú osobu X. Y.

Príklad relevantného nepriameho podielu

V právnickej osobe „O“ má právnická osoba „M“ podiel 80 %. Právnická osoba „L“ má 20 % podiel v právnickej osobe „O“. Fyzická osoba „X“ má 20 % podiel v právnickej osobe „M“ a táto istá fyzická osoba „X“ má aj 90 % podiel v právnickej osobe „L“.

Výpočet nepriameho podielu fyzickej osoby „X“ v právnickej osobe „O“:

$$(20/100) \times (80/100) = 0,16 \times 100 = 16 \%$$

$$(90/100) \times (20/100) = 0,18 \times 100 = 18 \%$$

$$\text{Teda } 16 \% + 18 \% = 34 \%$$

Právnická osoba „O“ uvedie ako svojho konečného užívateľa výhod fyzickú osobu „X“, ktorá má v právnickej osobe „O“ 34 % podiel (na základnom imaní alebo na hlasovacích právach).

Ďalej možno uviesť, že konečným užívateľom výhod podľa § 6a ods. 1 písm. a) bod 1 zákona č. 297/2008 Z. z. nie je napríklad fyzická osoba iba v pozícii tzv. nominovaného spoločníka (angl. nominee shareholder) a ktorá je iba formálne (napr. v obchodnom registri) uvedená ako držiteľ, napr. 30 % podielu na základnom imaní v spoločnosti s ručením obmedzeným. Konečným užívateľom výhod podľa § 6a ods. 1 písm. a) bod 1 zákona č. 297/2008 Z. z. je v takom prípade fyzická osoba, ktorá je skutočným (reálnym) spoločníkom, v prospech (na účet) ktorej je predmetný podiel na základnom imaní držaný, a to napríklad na základe nepomenovanej zmluvy o nepriamom zastúpení alebo komisionárskej zmluvy s týmto tzv. nominovaným spoločníkom.

Ak právnická osoba je emitentom cenných papierov prijatých na obchodovanie na regulovanom trhu (burze cenných papierov), ktorý podlieha požiadavkám na uverejňovanie informácií podľa osobitného predpisu, ktorým je zákon č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách, prípadne rovnocenných právnych predpisov v zahraničí, tak za konečného užívateľa výhod sa považujú všetci členovia štatutárneho orgánu tejto právnickej osoby.

2.

Za konečného užívateľa výhod podľa § 6a ods. 1 písm. a) bod 2 zákona č. 297/2008 Z. z., je potrebné považovať fyzickú osobu, ktorá môže fakticky ustanoviť štatutárny orgán právnickej osoby, a to aj prostredníctvom inej právnickej alebo fyzickej osoby. Fyzická osoba, ktorá je iba v pozícii tzv. medzičlánku, ktorý plní pri ustanovení štatutárneho orgánu pokyny alebo inštrukcie inej právnickej osoby alebo fyzickej osoby, sa teda za konečného užívateľa výhod nepovažuje. Konečným užívateľom výhod je fyzická osoba, ktorá skutočne (reálne) rozhoduje o ustanovení štatutárneho orgánu v právnickej osobe, a to bez ohľadu na reťaz právnických osôb alebo fyzických osôb, prostredníctvom ktorých sú pokyny alebo inštrukcie o ustanovení štatutárneho orgánu vykonávané.

3.

Konečným užívateľom výhod podľa ustanovenia § 6a ods. 1 písm. a) bod 3 zákona č. 297/2008 Z. z. môže byť v praxi najmä fyzická osoba, ktorá má právo vykonávať alebo skutočne vykonáva väčšinu hlasovacích práv v právnickej osobe, a to na základe dohody

uzavretej s touto právnickou osobou alebo na základe spoločenskej zmluvy alebo stanov tejto právnickej osoby alebo na základe dohody s akcionárom, spoločníkom alebo členom tejto právnickej osoby.

Ako príklad možno uviesť:

Povinná osoba je v zmysle ustanovenia § 10 ods. 2 písm. a) v spojení s § 10 ods. 1 písm. b) zákona č. 297/2008 Z. z. povinná pri uzatváraní obchodného vzťahu s klientom vykonať základnú starostlivosť vo vzťahu ku klientovi, ktorá okrem iného, zahŕňa aj identifikáciu konečného užívateľa výhod a prijatie primeraných opatrení na overenie informácií týkajúcich sa identifikácie konečného užívateľa výhod vrátane opatrení na zistenie vlastnickej štruktúry a riadiacej štruktúry klienta, ktorý je právnickou osobou alebo združením majetku.

Klientom je v tomto prípade právnická osoba „A“, v ktorej má iná právnická osoba „B“ podiel na hlasovacích právach vo výške 53 %. V právnickej osobe „B“ má následne 51 % podiel na hlasovacích právach ďalšia právnická osoba „C“, pričom v tejto právnickej osobe „C“ má 80 % podiel na hlasovacích právach fyzická osoba „X. Y.“ Nepriamy podiel fyzickej osoby „X. Y.“ na hlasovacích právach v právnickej osobe „A“ je podľa výpočtu: $(80/100) \times (51/100) \times (53/100) = 0,219 \times 100 = 21,9 \%$. Fyzická osoba „X. Y.“ teda nie je konečným užívateľom výhod právnickej osoby „A“ podľa § 6a ods. 1 písm. a) bod 1 zákona č. 297/2008 Z. z., keďže jej nepriamy podiel na hlasovacích právach v právnickej osobe „A“ je nižší ako 25 %. Avšak, keďže fyzická osoba „X. Y.“ má väčšinu hlasovacích práv v právnickej osobe „C“ a potom následne prostredníctvom právnickej osoby „B“ aj v samotnej právnickej osobe „A“ (ktorá je v našom prípade klientom), tak táto fyzická osoba „X. Y.“ je konečným užívateľom výhod právnickej osoby „A“ na základe § 6a ods. 1 písm. a) bod 3 zákona č. 297/2008 Z. z. V predmetnom prípade teda ide o sprostredkované, avšak skutočné ovládanie právnickej osoby „A“ fyzickou osobou „X. Y.“, a to na základe reťaze právnických osôb, v ktorých má väčšinový podiel na hlasovacích právach fyzická osoba „X. Y.“ – konečný užívateľ výhod.

4.

Pod právom na hospodársky prospech najmenej 25 % z podnikania alebo inej činnosti uvedenom pri definícii konečného užívateľa výhod v § 6a ods. 1 písm. a) bod 4 zákona č. 297/2008 Z. z. je potrebné rozumieť najmä situáciu, keď fyzická osoba (konečný užívateľ výhod) má na základe určitej skutočnosti (napr. akejkoľvek dohody alebo zmluvy), priamo alebo nepriamo (napr. cez obchodnú spoločnosť, ktorej je konečným užívateľom výhod), právo na plnenie vo forme časti z obratu (z podnikania alebo inej podobnej činnosti) právnickej osoby, a to najmenej vo výške 25 %. To znamená, že ak fyzická osoba (priamo alebo nepriamo) získala z podnikania právnickej osoby najmenej 25 % z jej obratu bez toho, aby za to poskytla primerané protiplnenia (napr. dodala tovary alebo služby), musí sa táto fyzická osoba považovať za konečného užívateľa výhod. Za primerané protiplnenie sa považuje protiplnenie, ktorého hodnota sa nachádzala v bežnom rozpätí porovnateľných plnení dostupných na trhu v čase, keď uvedený nárok vznikol. O primerané protiplnenie nejde najmä v prípade, ak je medzi prijatým plnením a hodnotou protiplnenia zjavný ekonomický nepomer. Za zjavný ekonomický nepomer sa považujú najmä prípady, ak je hodnota protiplnenia o viac ako polovicu nižšia ako hodnota prijatého plnenia.

b) ak ide o fyzickú osobu – podnikateľa, konečným užívateľom výhod je fyzická osoba, ktorá má právo na hospodársky prospech najmenej 25 % z podnikania fyzickej osoby – podnikateľa alebo z inej jej činnosti.

Pri určovaní konečného užívateľa výhod sa v prvom rade posudzuje, či existuje fyzická osoba (konečný užívateľ výhod), ktorá bez primeraného protiplnenia má právo na plnenie najmenej vo výške 25 % z obratu tejto fyzickej osoby - podnikateľa, tak ako je to uvedené vo vysvetlení k ustanoveniu § 6a ods. 1 písm. a) bod 4 zákona č. 297/2008 Z. z. Takýmto konečným užívateľom výhod môže byť aj rodinný príslušník fyzickej osoby - podnikateľa, ak má právo na plnenie vo forme neopodstatneného odčerpania prostriedkov z obratu fyzickej osoby – podnikateľa najmenej vo výške 25 %. Do výšky uvedeného plnenia sa vo vzťahu k rodinnému príslušníkovi nezapočítavajú vyživovacie povinnosti fyzickej osoby - podnikateľa vo vzťahu k jeho rodinnému príslušníkovi, alebo nárok, ktorý vzniká manželovi v súvislosti s bezpodielovým spoluvlastníctvom manželov.

V prípade, že neexistuje fyzická osoba, ktorá by bola konečným užívateľom výhod odlišným od fyzickej osoby - podnikateľa, tak samotná fyzická osoba – podnikateľ je konečným užívateľom výhod.

c) ak ide o združenie majetku, konečným užívateľom výhod je fyzická osoba, ktorá

1. je zakladateľom alebo zriaďovateľom združenia majetku, ak je zakladateľom alebo zriaďovateľom právnická osoba, tak konečným užívateľom výhod združenia majetku je fyzická osoba, ktorá

1.1 má priamy alebo nepriamy podiel alebo ich súčet najmenej 25 % na hlasovacích právach v právnickej osobe alebo na jej základnom imaní vrátane akcií na doručiteľa,

1.2 má právo vymenovať, inak ustanoviť alebo odvolať štatutárny orgán, riadiaci orgán, dozorný orgán alebo kontrolný orgán v právnickej osobe alebo akéhokoľvek ich člena,

1.3 ovláda právnickú osobu iným spôsobom, ako je uvedené v prvom a druhom bode,

1.4 má právo na hospodársky prospech najmenej 25 % z podnikania právnickej osoby alebo z inej jej činnosti,

2. má právo vymenovať, inak ustanoviť alebo odvolať štatutárny orgán, riadiaci orgán, dozorný orgán alebo kontrolný orgán združenia majetku alebo ich člena alebo je členom orgánu, ktorý má právo vymenovať, inak ustanoviť alebo odvolať tieto orgány alebo ich člena,

3. je štatutárnym orgánom, riadiacim orgánom, dozorným orgánom, kontrolným orgánom alebo členom týchto orgánov,

4. je príjemcom najmenej 25 % prostriedkov, ktoré poskytuje združenie majetku, ak boli určené budúci príjemcovia týchto prostriedkov, ak neboli určené budúci príjemcovia prostriedkov združenia majetku, za konečného užívateľa výhod sa považuje okruh osôb, ktoré majú významný prospech zo založenia alebo pôsobenia združenia majetku.

Podľa § 6a ods. 3 zákona č. 297/2008 Z. z. je konečným užívateľom výhod aj fyzická osoba, ktorá sama nespĺňa kritériá podľa odseku 1 písm. a), b) alebo písm. c) druhého a štvrtého bodu, avšak spoločne s inou osobou konajúcou s ňou v zhode alebo spoločným postupom spĺňa aspoň niektoré z týchto kritérií.

Iba v prípade, ak nie je možné identifikovať konečného užívateľa výhod podľa § 6a ods. 1 ani podľa § 6a ods. 3 zákona č. 297/2008 Z. z., možno pristúpiť k aplikácii § 6a ods. 2 zákona č. 297/2008 Z. z., podľa ktorého ak žiadna fyzická osoba nie je konečným užívateľom výhod a teda tým „kto na konci dňa“ požíva hospodársky prospech z činnosti alebo podnikania, považujú sa za konečných užívateľov výhod u tejto osoby členovia jej vrcholového manažmentu. Za člena vrcholového manažmentu sa považuje štatutárny orgán alebo členovia štatutárneho orgánu.

UCHOVÁVANIE ÚDAJOV O KONEČNOM UŽÍVATEĽOVI VÝHOD

Podmienky, ako aj postup pre uchovávanie údajov vo vzťahu ku konečnému užívateľovi výhod upravuje ustanovenie § 10a ods. 1 až 3 zákona č. 297/2008 Z. z.

Podľa § 10a ods. 1 zákona č. 297/2008 Z. z. je právnická osoba, ktorá nie je subjektom verejnej správy a účelové združenie majetku bez právnej subjektivity povinné identifikovať svojho konečného užívateľa výhod a v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe viesť a priebežne aktualizovať identifikačné údaje o konečnom užívateľovi výhod v rozsahu podľa § 7 ods. 3, údaje, ktoré zakladajú postavenie konečného užívateľa výhod podľa § 6a ods. 1 a údaje, ktorými sa preukazuje postavenie konečného užívateľa výhod, ak tieto údaje nie sú súčasťou verifikačného dokumentu v registri partnerov verejného sektora.

Údaje o konečnom užívateľovi výhod sú subjekty povinné uchovávať po dobu, počas ktorej má fyzická osoba postavenie konečného užívateľa výhod a po dobu ďalších piatich rokov od zániku tohto postavenia.

Podľa § 10a ods. 3 zákona č. 297/2008 Z. z., ak register právnických osôb neobsahuje údaje o konečnom užívateľovi výhod podľa odseku 1, na žiadosť povinnej osoby, finančnej spravodajskej jednotky, Národnej banky Slovenska, súdu, orgánu činného v trestnom konaní alebo orgánu štátnej správy v oblasti daní, poplatkov a colníctva, sú právnická osoba, ktorá nie je subjektom verejnej správy, a účelové združenie majetku bez právnej subjektivity povinné v určenej lehote oznámiť požadované údaje podľa odseku 1. Pri pochybnostiach o pravdivosti alebo úplnosti údajov zapísaných v registri právnických osôb alebo údajov poskytnutých postupom podľa prvej vety, na žiadosť povinnej osoby, finančnej spravodajskej jednotky, Národnej banky Slovenska, súdu, orgánu činného v trestnom konaní alebo orgánu štátnej správy v oblasti daní, poplatkov a colníctva, sú právnická osoba, ktorá nie je subjektom verejnej správy, a účelové združenie majetku bez právnej subjektivity povinné v lehote určenej v žiadosti odstrániť uvádzané pochybnosti. Ak právnická osoba, ktorá nie je subjektom verejnej správy a účelové združenie majetku bez právnej subjektivity neodstráni pochybnosti o pravdivosti alebo úplnosti údajov zapísaných v registri právnických osôb alebo údajov poskytnutých podľa prvej vety, oznámi povinná osoba, finančná spravodajská jednotka, Národná banka Slovenska, súd, orgán činný v trestnom konaní alebo orgán štátnej

správy v oblasti daní, poplatkov a colníctva zistené nezrovnalosti orgánu verejnej moci, ktorý vedie evidenciu, z ktorej sa poskytujú údaje do registra právnických osôb.

Povinnosti vyplývajúce z ustanovenia § 10a ods. 1 až 3 zákona č. 297/2008 Z. z. sa nevzťahujú na subjekty verejnej správy.

Subjektmi verejnej správy sú v zmysle ustanovenia § 3 ods. 1 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov, právnické osoby zapísané v registri organizácií vedenom Štatistickým úradom Slovenskej republiky podľa osobitného predpisu a zaradené vo verejnej správe v súlade s jednotnou metodikou platnou pre Európsku úniu, a to

- a) v ústrednej správe,
- b) v územnej samospráve,
- c) vo fondoch sociálneho poistenia a fondoch zdravotného poistenia.

Podľa § 3 ods. 2 uvedeného zákona, sa v ústrednej správe vykazujú štátne rozpočtové organizácie a štátne príspevkové organizácie, štátne účelové fondy a Slovenský pozemkový fond. V ústrednej správe sa vykazujú aj verejné vysoké školy a ďalšie subjekty, ktoré sú zapísané a zaradené v registri podľa odseku 1 v ústrednej správe. V územnej samospráve sa vykazujú obce a vyššie územné celky a nimi zriadené rozpočtové organizácie a príspevkové organizácie, ako aj ďalšie subjekty, ktoré sú zapísané a zaradené v registri podľa odseku 1 v územnej samospráve. Vo fondoch sociálneho poistenia a fondoch zdravotného poistenia sa vykazujú Sociálna poisťovňa a zdravotné poisťovne.

V tejto súvislosti je potrebné taktiež poukázať na ustanovenie § 11 ods. 1 písm. e) zákona č. 297/2008 Z. z., podľa ktorého povinná osoba môže vykonať iba zjednodušenú starostlivosť vo vzťahu ku klientovi s nízkym rizikom legalizácie alebo financovania terorizmu, ak klientom je subjekt verejnej správy. Náležitosti vykonania zjednodušenej starostlivosti sú upravené v § 11 ods. 3 zákona č. 297/2008 Z. z.

Prehľad možných aplikačných problémov v praxi vo vzťahu ku konečnému užívateľovi výhod a stanovisko FSJ k nim:

Pri spoločnostiach listovaných na burze, identifikujú sa za konečných užívateľov výhod členovia vrcholového manažmentu?

Ak právnická osoba je emitentom cenných papierov prijatých na obchodovanie na regulovanom trhu (burze cenných papierov), ktorý podlieha požiadavkám na uverejňovanie informácií podľa osobitného predpisu, ktorým je zákon č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách, prípadne rovnocenných právnych predpisov v zahraničí, tak za konečného užívateľa výhod sa považujú všetci členovia štatutárneho orgánu tejto právnickej osoby.

Majú povinné osoby povinnosť vyžadovať od klienta aj cestovné doklady (pasy) a potvrdenia o pobyte, adrese (tzv. utility bills) ich konečných užívateľov výhod?

Pri vykonávaní základnej starostlivosti vo vzťahu ku klientovi, sú povinné osoby podľa § 10 ods. 1 písm. b) zákona č. 297/2008 Z.z., povinné identifikovať konečného užívateľa výhod a prijať primerané opatrenia na overenie informácií týkajúcich sa identifikácie konečného užívateľa výhod. Povinná osoba si sama určí v programe vlastnej činnosti, aké opatrenia na overenie informácií týkajúcich sa identifikácie konečného užívateľa výhod vykoná a aké doklady, resp. dokumenty bude na overenie zistených informácií požadovať.

Vyžiadanie si od klienta tzv. utility bills (napr. účty za energie zaslané na príslušnú adresu) prichádza do úvahy napr. pri vykonávaní zvýšenej starostlivosti podľa § 12 ods. 2 písm. a) bod. 1 zákona č. 297/2008 Z.z., podľa ktorého, ak klient nie je fyzicky prítomný na účely identifikácie a overenia identifikácie, je potrebné vykonanie identifikácie klienta prostredníctvom ďalších dokumentov, údajov alebo informácií a vykonanie ďalších opatrení na overenie alebo potvrdenie predložených dokumentov.

V prípade trustov, je potrebné zbierať údaje o settlorovi, trustees, beneficiaries a protectorovi?

Právny poriadok SR trusty nepozná. Vo vzťahu k určovaniu KÚV, je potrebné aplikovať ustanovenie §6a ods. 1 písm. c) zákona č. 297/2008 Z.z., týkajúce sa určovania KÚV v prípadoch združenia majetku.

The settlor- je v prípade združenia majetku zriaďovateľ, alebo zakladateľ – tzn. aplikácia § 6a ods. 1 písm. c) bod. 1 zákona č. 297/2008 Z.z.

The trustee – je správca, riadiaci orgán, tzn. aplikácia § 6a ods. 1 písm. c) bod 3 zákona č. 297/2008 Z.z.,

The beneficiary – je príjemca, tzn. aplikácia § 6a ods. 1 písm. c) bod 4 zákona č. 297/2008 Z.z.,

The protector – vykonáva dohľad nad správcom, dozorný orgán, tzn. aplikácia § 6a ods. 1 písm. c) bod 3 zákona č. 297/2008 Z.z.

V prípade spoločnosti, ktorá je v konkurze, pričom má vymenovaného správcu konkurznej podstaty, stále má však aj konateľov a spoločníkov, pričom spoločníci nemajú podiel nad 25%, koho je potrebné určiť za konečného užívateľa výhod?

Za konečných užívateľov výhod v tejto spoločnosti bude možné určiť členov jej vrcholového manažmentu podľa §6a ods. 2 zákona č. 297/2008 Z.z.

Možno považovať za člena vrcholového manažmentu aj správcu konkurznej podstaty a určiť ho ako KÚV spolu s konateľmi?

Správcovia konkurznej podstaty nie sú v zmysle zákonnej definície konečnými užívateľmi výhod. Vychádzajúc z definície KÚV a predvetia § 6a ods. 1 zákona č. 297/2008 Z.z., KÚV je fyzická osoba, ktorá „na konci dňa“ požíva hospodársky prospech z činnosti alebo

podnikania. Správcovia sú odmeňovaní podľa príslušných ustanovení zákona o konkurze a vyrovnaní.

Možno považovať v tomto smere za člena vrcholového manažmentu aj likvidátora a určiť ho ako KÚV spolu s konateľmi?

Nie, z takého istého dôvodu, ako u správcu. Pri KÚV treba mať vždy na zreteli, že ním je osoba, ktorá má „finálny majetkový prospech.“

Možno považovať za členov vrcholového manažmentu aj prokuristov a určiť ich ako KÚV spolu s konateľmi?

Nie, nakoľko od 1.9.2019 bol novelou zákona č. 297/2008 Z.z. zmenený §6a ods. 2, kde sa z definície členov vrcholového manažmentu vypustili prokurista, ako aj vedúci zamestnanec v priamej riadiacej pôsobnosti štatutárneho orgánu. Po novom sa za členov vrcholového manažmentu považuje iba štatutárny orgán, alebo členovia štatutárneho orgánu.

Inštitút prokúry je v Obchodnom zákonníku upravený samostatne v § 14 a nie je možné ho zamieňať so štatutárnym orgánom spoločnosti.

V prípade organizačnej zložky podniku zahraničnej osoby v SR, kde je určený vedúci organizačnej zložky + samotná zahraničná osoba, pričom spoločníci v zahraničnej osobe nemajú podiel nad 25%, koho je možné určiť ako KÚV? Možno považovať v tomto smere za členov vrcholového manažmentu okrem členov štatutárneho orgánu zahraničnej osoby aj samotného vedúceho organizačnej zložky v SR ?

Z dôvodu, že organizačná zložka nie je právnickou osobou, vedúci organizačnej zložky nie je štatutárom a jeho splnomocnenie je obmedzené len na veci, ktoré súvisia s organizačnou zložkou podniku zahraničnej osoby, ktorú riadi, KÚV by v danom prípade boli členovia vrcholového manažmentu, ale iba v prípade nemožnosti predchádzajúcej aplikácie § 6a ods. 3 zákona č. 297/2008 Z.z. ako aj zistenia KÚV materskej spoločnosti.

Odkazy na ďalšie informácie týkajúce sa konečného užívateľa výhod:

<https://www.justice.gov.sk/Stranky/Registre/Dalsie-uzitocne-zoznamy-a-registre/RPVS/FAQ.aspx>

<https://www.slovensko.sk/sk/oznamy/detail/ zapis-udajov-o-konecnom-uzivat>

<https://www.justice.gov.sk/Stranky/Obchodny-register-SR/Uvod.aspx>

Stanoviská FSJ k aplikácii jednotlivých ustanovení zákona nie sú právne záväzné a vyjadrujú názor FSJ, ktorá nemôže predvídať rozhodnutia súdov, alebo

iných orgánov dohľadu, resp. kontroly pôsobiacich podľa osobitných predpisov, ako aj ich výklad právnych predpisov, preto výklad týchto orgánov môže byť v určitých prípadoch odlišný.